

**FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL**

Saksbehandler, innvalgstelefon

senioringeniør Mattis Mikkelsen, 71 25 84 21

Vår dato

29.06.2017

Deres dato

Vår ref.

2013/3585/MAMI/542.9

Deres ref.

Lerøy Midt AS
Hestvikveien 263
7247 HESTVIKA

Rapport etter inspeksjon den 27.06.2017 ved Lerøy Midt AS sine lokaliteter for akvakultur Hogsnes, Hogsneset N, Endresetbukta, Bogen og Vikageilen i Kristiansund og Averøy kommuner

Kontrollnummer: 2017.153.I.FMMR

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Elisabeth Kjørnvik, Jøran Skar, Andreas

Aune, Harald Larssen, Sverre Oskar

Grytnes, Morten Lervik

Fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal:

Mattis Mikkelsen, Thomas Aurdal

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon av Lerøy Midt AS sine anlegg Hogsnes, Hogsneset N, Endresetbukta, Bogen og Vikageilen den 27.06.2017. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen gav 2 anmerkninger innen følgende tema:

- Rutiner for planlegging og utførelse av miljøundersøkelser
- Rutiner og kriterier for vurdering av miljøundersøkelser

Anmerkningene er nærmere beskrevet i punkt 9 i rapporten. Oppfølgingen etter inspeksjonen er beskrevet i punkt 4.

Anne Melbø (e.f.)
fagansvarlig

Mattis Mikkelsen
kontrollør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Averøy kommune

Postboks 152, Bruhagen

6538 AVERØY

Kristiansund kommune

Postboks 178

6501 KRISTIANSUND N

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Lerøy Midt AS	
Organisasjonsnr.: 985848718	Eies av (org.nr):
Adresse: Hestvikveien 263, 7247 Hestvika	Telefon: 72 46 50 00
Bransjenr. (NACE-kode): 10.209	E-post: post@midnor.com

Kontrollerte anlegg

Navn:	Lok. nr. i akvakulturregisteret:	Anleggsnr. hos Fylkesmannen:
Hogsnes	12871	1554.0040.04
Hogsneset N	30377	1554.0055.02
Endresetbukta	12879	1505.0112.04
Bogen	10212	1505.0107.04
Vikageilen	12885	1505.0114.04
Kommuner: Kristiansund og Averøy	Anleggsaktivitet: Laksefiskproduksjon i sjø	
Kontroll nr.: 2017.153.I.FMMR	Risikoklasse: Risikokl. 3	

2. Generelt om inspeksjonen

Denne inspeksjonen inngår i Miljødirektoratet og fylkesmennenes tilsynsaksjon med akvakulturanlegg for 2017. Formålet med inspeksjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende, og om virksomheten har en tilfredsstillende styring med aktiviteter som er viktige for det ytre miljø. Virksomheten ble kontrollert opp mot gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av lov og krav i tillatelser. Kontrollen ble varslet den 16.06.2017.

Tema for inspeksjonen var:

- Internkontroll knyttet til ytre miljø, herunder miljømål, risikovurdering og rutiner
- Utslipp til vann
- Miljøundersøkelser og tilstanden i resipienten
- Håndtering av avfall
- Håndtering av kjemikalier

Kontrollen ble gjennomført som dokumentkontroll og intervju, samt inspeksjon av landbasen ved Hogsnes. Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

3. Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

4. Oppfølging etter inspeksjonen

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ber om en skriftlig redegjørelse for hvordan anmerkninger blir håndtert og at denne sendes oss **innen 01.10.2017**.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmmrpostmottak@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Postboks 2520, 6404 Molde, merket med saksnummer.

5. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Det varsles ikke tvangsmulkt i forbindelse med denne inspeksjonen.

6. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 16.06.2017. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått ressursbruk skal betale et gebyr på kr 19 400 for kontrollen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for endagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom klagen tas til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

7. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Møre og Romsdal (jf. offentlighetsloven). I tillegg vil rapporten være tilgjengelig på www.norskeutslipp.no.

8. Avvik

Fylkesmannen fant ingen avvik under inspeksjonen.

9. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten bør gjennomgå sine rutiner for å sikre at miljøundersøkelser gjennomføres og rapporteres i henhold til vilkår i tillatelse og gjeldende standard og på en slik måte at effekter i resipienten fanges opp i størst mulig grad.

Kommentar:

- Virksomheten har utført miljøundersøkelser av typen C-undersøkelse og strandsoneundersøkelse. Fylkesmannen mener at disse undersøkelsene i større grad burde vært planlagt slik at de ble gjennomført ved maksimal belastning på resipienten.
- Fra 2016 styres tidspunkt og utførelse av C-undersøkelser av norsk standard NS9410:2016. Standarden krever at undersøkelser skal gjennomføres ved maksimal belastning i anlegget. Krav som er stilt i tillatelser gitt til anleggene kan i noen tilfeller være ulike de som følger av NS9410. Fylkesmannen ber om at gjeldende NS9410 følges og at det tas kontakt med Fylkesmannen dersom det er behov for avklaringer. Det arbeides med å tilpasse regelverket slik at kravene blir konsistente.
- Strandsoneundersøkelser skal utføres på tidspunkt da en kan forvente at eventuelle effekter fra oppdrettsaktiviteten er størst. Valg av tidspunkt for gjennomføring bør begrunnes i rapportene.
- For lokalitetene Bogen og Vikageilen kan det i Fylkesmannens arkiver ikke finnes rapport fra strandsoneundersøkelse utført etter 01.02.2012. **Vi ber om at denne oversendes innen 01.10.2017**

Anmerkning 2

Virksomheten bør gå gjennom sine rutiner og kriterier for hvordan resultat av miljøundersøkelser vurderes og legges til grunn for planlegging av driften.

Kommentarer:

Forurensningsmyndigheten forventer at fiskeoppdrettere tar ansvar for sin resipient. Dette innebærer å kjenne til resipientens kapasitet og naturverdier i området, samt hvilken påvirkning oppdrettsaktiviteten medfører.

Miljøundersøkelsene er blant de viktigste verktøy for å sikre bærekraftig drift av oppdrettslokaliteter. Miljøundersøkelsene inneholder informasjon som kan danne grunnlag for tiltak for å redusere belastningen på hele eller deler av resipienten, og forebygge uakseptabel skade på miljøet. Det er avgjørende at virksomheten har gode rutiner for

planlegging, vurdering og rapportering av miljøundersøkelser. Det er avgjørende at virksomheten har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere resultatene av miljøundersøkelser.

Fylkesmannen mener det er funn i C-undersøkelse fra Endresetbukta utført i 2015 som kan tyde på at bunndyrssamfunnet er påvirket ved stasjonene som ligger hhv. ca. 370 og 700 m fra anlegget. Det skal bemerkes at anlegget Endresetbukta har en overlappende resipient med Marine Harvest AS sitt anlegg på Leite. Fylkesmannen mener at den selskapsinterne oppsummeringen av rapporten i for liten grad gjenspeiler funnene i undersøkelsen.

Lerøy Midt AS må gå gjennom sine kriterier for hvordan C-undersøkelser vurderes. For Endresetbukta ber vi om at selskapet gjør en vurdering av tilstanden i overgangssonen og behovet for nye undersøkelser. Evt. nye undersøkelser må planlegges etter NS9410:2016, men kan evt. utføres i samarbeid med nærliggende anlegg for å gi et mest mulig helhetlig bilde av tilstanden i resipienten. **Vurderingen bes oversendt Fylkesmannen innen 01.10.2017.**

10. Andre forhold

Utslipp av kobber

Det benyttes kobberimpregnerte nøter ved de undersøkte lokalitetene, men det er ikke påvist uakseptable nivåer av kobber under noen av anleggene. I C-undersøkelser fra Endreset og Bogen/Vikageilen indikeres det imidlertid en økning i kobberverdier mellom undersøkelser i 2009/2011 og 2015. Virksomheten har vurdert risikoen ved bruk av kobber og jobber sammen med leverandør av notposer for å finne fram til mest mulig miljøvennlige løsninger.

Endrede teknikker knyttet til impregnering, notbytte og spyling etc. kan gi økte utslipp av kobber. Flere norske oppdrettsanlegg har i dag uakseptable kobbernivåer i sedimentene under anlegget. Virksomhetene må vurdere om det finnes mer miljøvennlige løsninger for nøter. Det må også vurderes om det er behov for ytterligere kobberundersøkelser (utover det som følger av NS 9419) dersom det benyttes kobberimpregnert not og da særlig dersom denne høytrykkspyles eller det har vært behandling med hydrogenperoksid i merden.

Marin forsøpling

Fylkesmannen har mottatt klager som hevder at selskapet bidrar til marin forsøpling. Temaet ble diskutert under tilsynet, men det ble ikke funnet avvik i selskapets rutiner.

Selskapet opplyser at de har strenge rutiner for å sikre at avfall og utstyr ikke kommer på avveie. Hendelser med avfall som kommer på avveie fra deres anlegg avviksføres og følges opp. Selskapet har i flere år deltatt og organisert ryddeaksjoner i strandsonen.

På landbasen til anleggene Hogsnes og Hogsnes N lagres en del tauverk og utstyr utendørs ved kaikanten. Under tilsynet var utstyr tilstrekkelig sikret, men slik lagring forutsetter at selskapet har gode rutiner.

Felles miljøundersøkelser for nærliggende anlegg

Lokalitetene Bogen og Vikageilen ligger i samme resipient og miljøundersøkelser må gjennomføres slik at anleggenes påvirkning sees i sammenheng. Rapportering må skje slik at det tydelig kommer fram at anleggenes påvirkning på resipienten er vurdert helhetlig. De samme forholdene gjelder for anleggene Hogsnes og Hogsnes N.

Varsel om at tillatelse vil bli tatt opp til revidering

Tillatelse etter forurensningsloven for lokaliteten Hogsnes N er fra 2009 og er ikke utformet i tråd med dagens praksis hos Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Fylkesmannen varsler med dette at tillatelse etter forurensningsloven for lokalitet Hogsnes N vil bli tatt opp til revisjon, med hjemmel i forurensningslovens §18. Virksomheten bes om å komme med evt. kommentarer til dette varselet innen svarfristen for denne kontrollen.

11. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelser til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal

12. Informasjon til virksomheten

Brosjyrer/informasjonsark utdelt:

- Gebyr for kontroll – M297
- Substitusjonsplikten - M104
- Håndtering av farlig avfall - M284
- Avfallsdeklarering.no - M421
- Har virksomheten din farlig avfall? - M550
- Marint søppel – FMMR
- Forurensningsmyndighetenes forventninger til oppdrettsanlegg i sjø – M735